

FRÁGREIÐING FRÁ NEVNDINI

UM

FELAGSINS VIRKSEMI SÍÐANI

ÁRSADALFUNDIN

November 2013

Frágreiðing frá nevdini til eigararnar á eykaaðalfundinum tann 29. november 2013

Veitingarskylda og støðug streymveiting øðrumegin – og umhvørvisvernd og høgir oljuprísir hinumegin. SEV skal áhaldandi finna javnvágina ímillum hesi hugtøk fyri at ganga krøvum frá kundum og landsmyndugleikum á møti so væl sum gjørligt. Í gerandisdegnum er hendan avbjóðingin stór og spennandi, og nógv fjølbroytt virksemlí sprettir úr hesum hugtøkum, sum eru dagliga arbeiðisøkið hjá elfelagnum – veitingarskylda, støðug streymveiting, høgir oljuprísir og umhvørvisvernd.

Sitandi nevdin tók við í februar, og hon hevur sostatt góðar níggju mánaðir á baki. Sigast kann, at virksemlí hevur verið nógv og fjølbroytt hesa tíðina, og nógv liggur fyri framman at tríva í. Fýra nýggir nevndarlimir vóru valdir í februar, sum skuldu hava neyðugu tíðina at kunna seg um virksemlí í SEV, samstundis sum málsviðgerðir og avgerðir hava verið á skránni.

SEV arbeiðir í samsvari við Veðurlagspolitikkin og Orkupolitikkin hjá landinum, og fjøltáttaða virksemlí hjá elfelagnum í føroyska samfelagnum verður lýst nærri í hesi frágreiðing. Nevndin lýsir tey mál, sum nevdin metir hava størstan áhuga hjá eigarunum. Frágreiðingin verður latin sambært grein 3, stk. 13a, og grein 4, stk. 12a í viðtøkum felagsins.

Fjølbroytt virksemlí

Arbeiðið við “Heildarætlan fyri elorkuøkið í Føroyum” gongur sum ætlað. Báðir projektbólkarnir komu á mál í summar, tá ið teir á fundi í Tinganesi tann 2. juli 2013 lótu stýrisbólkinum frágreiðingar sínar. Stýrisbólkurin hevur biðið Projektból 1 um fleiri greiningar, og hesar verða lidnar fyri árslok.

Loyvið til nýtslu av vatnkraftini gekk formliga út tann 5. oktober í ár. Tá fór kunngerð nr. 76, frá 5. oktober 1963, “Um loyvi givið interkommunala ravmagnsfelagnum S.E.V. til nýtslu av vatnkraftini v.m.” úr gildi. SEV bað í skrivi til Vinnuáráðið, dagfest 29. mai 2012, um at fáa loyvið langt. Partarnir hava havt nakrar fundir um málið, men eingin niðurstøða er komin burtur úr hesum. Í løtuni er støðan tann, at Vinnuáráðið hevur langt loyvið til 5. desember 2013 og sagt frá, at SEV fær hoyringsskriv í málinum.

Sambært aðalfundarsamtyktini í apríl mánaði í ár hevur nevdin arbeitt víðari við uppskotinum um serfrøði í nevdina hjá SEV. Á óformligum eigarafundi í Müller’s Pakkhúsi í Tórshavn tann 27. september legði nevdin fram nýtt uppskot til orðing av viðtøkubroyting, sum fundurin viðgjørði. Á fundinum var breið semja um, at nevdin skal arbeiða víðari við málinum, og uppskotið til samtyktar, sum nevdin leggur fram í dag, er úrslit av hesum.

Nevndin hevur staðfest starvsfólkapolitikk felagsins, tá ið talan er um at fara frá fyri aldur. Fráfaringsaldurin hjá starvsfólkunum í SEV er 67 ár.

Í døggunum 3. og 4. juni luttók nevdin saman við stjórnini á ársfundi hjá Eurelectric, ið er áhugafelagsskapurin hjá evropeisku elfeløgnum, sum í ár var í Bologna í Italia. Vanligt er, at

nevndin einaferð í nevdarskeiðnum, sum er fyra ár, luttekur á hesum ársfundum. Nevndin er nøgd við íblásturin, sum fundurin gav, tí innlit fæst í, hvat rørir seg í vinnuni – bæði hvat politikki, regulering, útbygging o.ø. viðvíkur.

Nevndin hevur viðgjørt samskiftið hjá felagnum. Staðfestur er ein samskiftispolitikkur, og SEV hevur eisini gjørt eina tíðaravmarkaða avtalu við eina ráðgevarafyrirøku um hjálp og vegleiðing innan samskifti.

Power Hub skipanin hevur verið virkin 16 ferðir hetta fyrsta árið, skipanin hevur verið í rakstri. Tað merkir kortini ikki, at hon hevur fyriryrgt 16 streymslitum, tí tað er ikki vist, at eitt streymslit er á veg, hvørja ferð skipanin ger vart við seg. Tó er sannlíkt, at Power Hub hetta fyrsta árið hevur forðað 2-3 streymslitum. Samanumtikið ber til at siga, at Power Hub hevur gjørt elnetið tryggari, tí at streymslitini høvdu sannlíkt verið fleiri, um skipanin ikki var sett í verk. Føroyar er fyrsta landið í heiminum, sum roynir nýggju KT-stýrisskipanina til elkervið, ið DongEnergy hevur ment við stuðli úr ES.

VITorka gjørdi í summar royndir á elkervinum við egnari stýrisskipan til vindorkuframleiðslu. SEV setti sum treyt, at PAP, ið er sterkstreymsráðgevi hjá elfelagnum, skuldi máta ávirkanina á elkervið og gera frágreiðing við niðurstøðu av royndunum. Niðurstøðan hjá PAP er, at “Det kan, ud fra foreliggende data og test, i nærværende rapport konkluderes, at forsøgsopstillingen ikke kan etableres i fuld skala, da det vil give forstyrrelser i nettet”. Frágreiðingin við tilhoyrandi skjølum er send VITorku. Eisini hevur SEV sent VITorku svar, har elfelagið boðar frá, at grundað á niðurstøðuna í frágreiðingini, tekur SEV ikki av tilboðnum frá VITorku, um at VITorka ynskir at keypa “spíssar” frá vindorkuframleiðsluni.

Útbyggingar av varandi orku

Arbeiðið hjá samtakinum Eiði 2 suður, sum fevnir um MT Højgaard Føroyar P/F og J&K Petersen Contractors P/F, er nú avhendað. Eftir stendur bert gerðarættarmálið, har samtakið hevur kært SEV við endurgjaldskravi, sum er meira enn 25 mió. kr. SEV er av tí áskoðan, at sannlíkindini fyri, at samtakið fær viðhald í kærumálinum, eru lítil. Hendan meting byggir eisini á metingar hjá fakligum ráðgevum hjá SEV.

Flestu áarinntøkini, ið hoyra til arbeiðið, sum er nevnt omanfyri, eru eisini liðug og tikin í nýtslu. Kanjon P/F hevur staðið fyri arbeiðinum. Tvey inntøk, sum resta í, verða gjørd liðug komandi summar.

Eftir at nýggja 3. turbinan á Eiðisverkinum var tikin í nýtslu í fjør, eru turbinurnar 1 og 2 eisini umvældar og umbygdar. Nú er um at verða liðugt at víðka og dagføra Eiðisverkið, seinastu arbeiðini verða avgreidd í 2014.

Vinnukærunevndin avgjórði tann 28. juni 2013 endaliga málið, har Vindrøkt Sp/f hevði kært avgerðina hjá Jarðfeingi at geva SEV framleiðsluloyvi til vindmyllulundina í Húsahaga í Suðurstreymoy. Jarðfeingi fekk viðhald, og SEV kundi tá seta gongd á verkætlanina. Sáttmáli um tær 13 myllurnar frá ENERCON var undirskrivaður tann 30. september 2013. Jørð- og vegarbeiðið var samstundis boðið út, og tann 10. oktober 2013 undirskrivaðu SEV og Articon P/F sáttmála um hetta arbeiðið. Vegir og undirstøði skulu vera liðug síðst í apríl næsta ár, og tá verður farið undir at seta myllurnar upp. Roknað verður við, at allar myllurnar eru á netinum í seinnu helvt av juni 2014,

og at ENERCON handar SEV myllurnar í seinnu helvt av august 2014. Arbeiðið at menna stabiliseringsloysnirnar til vindmyllulundina er byrjað, og tað heldur fram til summarið 2016.

SEV hevur framvegis ikki hoyrt aftur frá Sp/f Røkt um samstarvið um pumpuskipan, ið partarnir orðaðu í felag í 2011 í “letter of intent”.

Nevndin hevur havt tveir evnis dagar, har arbeitt hevur verið við málum og strategi fyri SEV. Vinnuáráðið greiddi á tí fyrra degnum frá síni áskoðan. Úrslitið av hesum er m.a., at nevndin í SEV fær til vege eina vegleiðandi langtíðarætlan fyri útbyggingar innan framleiðslu- og netvirksemi.

Tann 13. november 2013 lat SEV inn umsókn til Vinnuáráðið um pumpuverkætlan í Vestmanna. Kanning er sett í verk, sum skal lýsa møguleikarnar, og hon skal verða liðug fyrst í komandi ári. Talan er um at finna fram til bestu heildarloysnina, sum kann gerast ein stór verkætlan í fleiri stigum.

Aðrar útbyggingar

Seinastu árin hava útbyggingar við meira mátti á Sundsverkinum og á Vágsverkinum verið umrøddar í frágreiðingunum frá nevndini.

Eftir at virkið hjá Varðanum Pelagic var bygt á Tvøroyri, og við tí vaksandi nýtslu hetta virkið hevur, er tørvurin á eykamátti í Suðuroy vorðin væl meira átrokandi. Felagið hevur í hesum sambandi gjørt tvær frágreiðingar, sum umrøða støðuna, og hesar eru eisini lagdar á heimasíðu felagsins. Frágreiðingin viðvíkjandi Sundsverkinum eitur “Etablering af nødvendig el-produktionskapasitet“, og frágreiðingin um støðuna í Suðuroy eitur “Muligheder for at dække det stigende el-forbrug på Suderoy”.

Nýggja virkið á Sundi kann lættliga koma at kosta umleið 6-700 mió. kr., og við øðrum útbyggingum av netinum og framleiðslueindunum koma samlaðu íløgurnar upp á umleið 1,4 mia. kr. næstu fáu árin fram til og við 2017.

Stórir tørvur á fígging

Umframt omanfyri nevndu 1,4 mia. kr. til útbyggingar kann eisini verða neyðugt hjá SEV at umfígga verandi skuld, sum er umleið 500 mió. kr.

Vit síggja fyri okkum, at neyðugt verður við nýggjari lánifígging á umleið 1,3 mia. kr. Støða okkara í dag er soleiðis - hvat fígging viðvíkur - at vit hava nærum rokkið markinum fyri, hvat føroyskir lánistovnar kunnu veita okkum, og tí verður neyðugt at fáa stóran part av hesari fígging uttanlands.

Arbeiðið millum SEV og samtakið við BankNordik og Svenska Enskilda Bankan at útvega okkum samlaðu fíggingina, heldur fram. Roknað verður við, at komið er á mál í fyrsta ársfjórðingi 2014.

Búskaparstøða felagsins

Oljan er framhaldandi nógv tann størsta einstaka útreiðslan hjá SEV. Í 2013 rokna vit við at keypa olju fyri 162 mió. kr. Hetta eru 18 mió. kr. meira enn ásett í fíggarætlanini. Oljan kostar meira enn allar lönir og alt tilfar tilsamans. Felagið prístryggjaði oljukostnaðin í 2013 til tann prís, sum var ásettur í ætlanini. Tað hevur tíverri verið neyðugt at framleiða meira á Sundsverkinum enn ætlað.

Orsökarnar eru trúggar: Vindmyllulundin var seinkað av kærumálinum, minni regn og vindur enn væntað og umvælingar á vatnorkuverkunum.

Roknað verður við, at raksturinn í 2013 gevur ein vinning á 0,4 mió. kr. Tað hevur sera stóra týdning fyri felagið, at fíggarætlanin fyri 2013 javnvigar, soleiðis at álit er á felagnum, hvat skilagóðari stýring og tilhoyrandi rakstri viðvíkur. Felagið skal hava avlop í rakstrinum frameftir.

Aftur í ár hevur verið tórvur á lántøku. Í ár er samlaða økingin í skuld og kassakreditti 110 mió. kr.

Fíggarætlanin 2014

Fíggarætlanin fyri komandi ár er lógd til rættis við einum yvirskoti á 3,1 mió. kr.

Undir myndugleikaviðgerðini av fíggarætlanini fyri 2013 ásetti Elveitingareftirlitið, at príshækkingin á 11 oyru pr. kWt hjá bólkinum **Ídnaðarkundar**, sum eru fevndir av serstakari gjaldskrá, skuldi gerast í tveimum. Hesin prísur hækkaði 6 oyru í 2013, og nú í 2014 hækkar hesin prísurin tey 5 oyruni pr. kWt., sum restaðu í.

Annars verður víst til aðra serstaka frágreiðing frá SEV nevnd ”Fíggaragongdin 2013, Rakstrar-, fíggar- og íløguaetlan 2014”, sum neyvari lýsir viðurskiftini kring fíggarætlanina. Hendan frágreiðingin er eisini til viðgerðar á fundinum í dag.

Tekniski rakstur felagsins

Heygarverkið er útbyggt og er sjálvvirkið, soleiðis at tað nú verður fjarstýrt. Dagføring er farin fram av háspenningsútgerðini. Á Eiðisverkinum er dagføringin av háspenningsútgerðini liðug. Ábøtur og umvælingar eru gjørdar á turbinu 1 og 2. Tilrenningarrørið er sandblást og málað. Lendisarbeidið uttan um verkið er eisini liðugt.

Á Fossáverkinum er nýggj tekja lógd á. Bygningurin er bjálvaður og pussaður. Vindeygu og úthurðar eru skift. Ventilatiósskipanin er endurnýggjað. Ymiskar viðlíkahaldsuppgávur á vegir, veitir og inntøk á vatnorkuverkunum eru gjørdar, og heldur hetta áfram. Norðuri á Strond er gamli verksbygningurin bjálvaður og pussaður, og vindeyguni eru skift. Ymiskar ábøtur og umvælingar eru eisini gjørdar á fleiri av smáverkunum.

Kaðallegging er gjørd í sambandi við nýggja vegin í Leirvík, og strekkið millum Hvalba og Sandvík er eisini kaðallagt. Miðvísa kaðalleggingin, sum var sett út í kortið í 1990’unum, gongur eftir ætlan og heldur fram. Kaðallegging í Suðurstreymoy í sambandi við vindmyllulundina og komandi koplingarstöðina í Húsahaga er byrjað.

Umleggingin av øllum málarum hjá brúkarunum til fjaravlestur heldur fram. Ætlanin er nú, at umleggingin skal verða liðug við árslok 2015.

Stórar avbjóðingar

Samanumtikið er nógv á dagsskrá hjá SEV alt árið. Virkseimið er umfatandi hjá elfelagnum, sum í roynd og veru er samfelagsins lívæðr.

SEV skal áhaldandi leggja til rættis langt fram í tíðina fyri at hava eina nøktandi, støðuga streymveiting. Høgir oljuprísir og vernd av náttúruni, sum vit øll eru góð við, hava við sær, at avbjóðingarnar á leiðini frameftir eru stórar.

Streymveitingin og dagligi raksturin eru ein sera týðandi partur av virkseminum hjá SEV, men javnfjart við hetta liggja t.d. viðlíkahald, útbyggingar, gransking og samstarv bæði í Føroyum og uttanlands. SEV kastar sostatt nógv virkseimið av sær til aðrar partar av samfelagnum. Íløgurnar komandi árinum skapa nógv arbeiðspláss í Føroyum, og samstarvið uttanlands dregur nýggja vitan hendarvegin.

Avbjóðingarnar eru nógvar og spennandi. Við góðum starvsfólkum megna vit at taka við avbjóðingunum, eins og okkara forfedrar settu sær fyri at taka við avbjóðingini, tá ið teir 1. oktober 1946 stovnaðu SEV. Samhaldsfesti hevur líka síðani eyðkent elfelagið, og nevndin er sannførd um, samhaldsfesti og samanhald eisini bera okkum inn í framtíðina.

Tórshavn, tann 29. november 2013

Nevndin í SEV